

KETTŐSCSILLAGOK

A beküldési határidőig az alábbi megfigyelések érkeztek be:

Ágai Szabolcs, Tóth Géza /Bp/	8
Berente Béla /Kecskemét/	14
Érdélyi József /Nagykörös/	4
Iskum József /Budapest/	10
Papp Sándor /Kecskemét/	19
Sipos Mihály /Baja/	4
Ujvárosy Antal /Kecskemét/	8
Vaskúti György /Vaskút/	10

9 észlelő összesen 77 megfigyelést végzett, illetve küldött be.

Először is elnézést kérek a kisebb távcsővel rendelkező, vagy kevésbé gyakorlott amatőröktől a megfigyelésre ajánlott kettőscsillag-válogatás miatt, amely a jelzések szerint meglehetősen "nehéz" objektumokat tartalmazott. Ezért - vagy egyéb okból kifolyólag is /?/ - ezek közül egyikre sem érkezett kettőnél több leírás, mégis közel felét adja a rovatnak. Ennek célja az, hogy konkrét észlelések segítségével egyértelműsítse az előző számban előterjesztett második és harmadik programpontot. Talán az sem kizárt, hogy az alábbiaktól kedvet kapva még a mostani láthatósági időszakban sikerül távcsővégre kapni egyik-másik objektumot valakinek. Ismét megemlítem, hogy az egyes rendszerek leírásánál - szükség szerint külön megjegyzéssel vagy anélkül - általában felhasználjuk a korábban beküldött észleléseket is.

Válogatás az ajánlott kettősök észleléseiből:

● 51 Aqr / β 172/ 22215-0506

Papp /24,4 T - 200x, 240x/: A kékesfehér főcsillagot 400x sem bontja. Egy 8^m,5-s csillag 2;3-re PA 150-re és egy 9^m,3 -s 2'-re PA 205-re látható.

/Az észlelteknél közelebbi, de halványabb komponens is van. A főcsillag nagyon szoros binary, szögtávolsága 1985-ben 0;23/

● STF 2935 Aqr 22404-0834

Papp /24,4 T - 120x/: Könnyen bontott a kb. 2-2;5-es, kissé eltérő kettős. A: citromsárga, B: sárgásfehér. PA: 290-295. 30"-re van egy 11^m-s kísérő PA 345 irányban.

● β 1227 Cas 00296+5804

Papp /24,4 T - 200x/: A sárgásfehér főcsillag mellett kb. 13-15" távolságra egy 11^m,8-s komponens PA 85 felé és egy 11^m,5-s 20"-re PA 95 irányában. /A katalógus szerinti 11,5-s 3"-re levő társat nem sikerült meglátni./

Sipos /20 T - 140x/: A közelebbi kísérő PA 85-re, a távolabbi PA 115-re található, fényességük azonos.

● STF 2790 Cep 21179+5825

Papp /24,4 T - 200x/: A-B-t könnyen bontja, de óriási fényesség-eltérés van /5^m/. A: enyhén vörösesarany, B: kékesfehér. PA: 50°. A C komponens 11^m-s, kék-kékesfehér színű, 60"-re PA 0° felé.

● ? 21187+5829 /Cep/

Papp /24,4 T - 200x/: Az STF 2790-nel egy látómezőben, attól ÉK-re egy 7,8-8,5^m-s, 12-13"-es, kissé eltérő pár. PA 85°, kékesfehér-fehér.

Vaskúti /20 T - 90x/: 10"-es pár 7,5-8,5^m fényességgel, PA 65°.

● α Psc /STF 202/ 01595+0231

Berente /15,6 T + Miranda 2x - 174x/: Igen szoros, kissé eltérő kettős, réssel bontva; kékesfehér csillagok, PA 300°.

Papp /15 T - 148x/: Réssel bontott, sárgászöld-halványnarancs színű pár, PA 280°.

Noha az észlelt paraméterek az "előre köszönő" kettősök becsléséhez viszonyítva kétségtelenül nagyobb szórást mutatnak úgy a katalógusadatokhoz, mint egymáshoz viszonyítva, ezért a hiányságért bőven kárpótlást nyújt a "felfedezés" öröme. Ugyanakkor a pontatlanság mutatja a koncentrált amatőreszlelés szükségességét, azaz ilyen jellegű programokhoz legalább 3-4, egymástól független megfigyelés kell, hogy további felhasználásra alkalmas megállapítást lehessen tenni.

További kettősészlelések:

● 36 And /STF 73/ 00523+2322

Ágai-Tóth /15 T - 300x/: Réssel bontott kettős, távolságukat 0,7-re becsültük. Az egyik vajsárga, a másik élénk citromsárga, PA 290°. /A binary táglóban van, efemeridák 1984,8-re: 0,7 - 276,7/

● STF 228 And 02108+4715

Ágai-Tóth /15 T - 200x/: Réssel bontott kettős, becsült szög-táv. 0,8. Az egyik aransárga, másik halványnarancs, PA 265°.

/A 145 év keringési idejű binary ezekben az években van az 1,1-es maximális látszó szög-távolságban. Számított 1984,8-ra: PA 269,8/

● ξ Cep /STF 2863/ 22022+6423

Erdélyi /15 T - 98x/: Kissé szoros, de bontott, közepesen eltérő fényességű pár. A: sárgásfehér, B: vörösesnarancs, PA 275-270°

• β 229 Cas 23176+5657

Papp /24,4 T - 200x/: /A STT 495-től 0°,8-ra DNy-ra/
Az aranysárga főcsillag mellett kb. 15"-re egy 11^m,5-s társ
PA 25 felé és 35-40"-re egy 11^m,8-s PA 60-ra
Vaskúti /20^m - 140x/: EL-sal biztos az elég távoli, de igen
halvány /10^m,5-11^m/ társ PA 20 felé. A főcsillag narancsos színű.

• μ Cys /STF 2822/ 21419+2831

Iskum /10 L - 140x/: Már réssel bontja. A: sárga, B: kék, PA
305°.

• ψ Cys /STF 2605/ 19544+5218

Berente /24,4 T - 148x/: Szép fényes, szoros kettős, nagyon el-
térő fényességűek. A: élénksárga, B: kékes árnyalat, PA 170°.
Papp /24,4 T - 240x/: 3" körüli, erősen eltérő pár, sárgásfehér
és kékeszöld, PA 170°.
Ujvárosy /24,4 T - 240x/: Eltérő fényességű, szoros pár, sár-
gásfehér és világoskék. PA 190°.

Tájékoztatásul: folyamatban van a kettőscsillag észlelőlap
készítése, amely a feldolgozás megkönnyítése mellett segíti az
észlelés rögzítését, és remélhetőleg kedvezően befolyásolja a
használhatóságot, pontosságot is.

A december-januári megfigyelési ajánlatunk az "Észlelők fi-
gyelmébe" rovatban olvasható.

VASKUTI GYÖRGY

ADOK - VESZEK

RO-102 A típusú precíziós mérőspektroszkópot elcserélném

»» 80/1200-as lencsés, vagy ««
250/1500-as tükrös távcsóért.

Érdeklődni lehet: Rehák László
Hódmezővásárhely,
Pipacs u. 35.
6 8 0 0
.....

Minden kedves olvasónknak
KELLEMES KARÁCSONYT és
BOLDOG UJÉVET kíván
a Szerkesztőség

BUÉK
'85